

Dolenjski list

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE OKRAJEV ČRNOVELJ, NOVO MESTO IN TREBNJE

LETNO I. — STEV. 37

NOVO MESTO, 4. novembra 1950

Izhaja tedensko

Člani Zveze borcev za 10. obletnico OF

Na rednem mesečnem sestanku članov ZB v Novem mestu smo razpravljali tudi o načrtu, ki ga je sestavil mestni odbor ZB v zvezi s proslavo desete obletnice ustanovitve OF. Delovni načrt naše organizacije je seveda sestavni del vseh priprav same Osvobodilne fronte za njen zgodovinski praznik.

Marsikaj bo treba narediti. Predvsem — enkrat za vedno zajeti v organizacijo vse, ki imajo pogoje za članstvo v ZB. O tem smo že mnogo razpravljali — dokončno uredili pa še vedno ne... Pomenili smo se o prekopu borcev, ki so zdaj še pokopani po raztresenih njivah na področju mesta, bodo pa našli zadnji dom pod veličastnim spomenikom, ki bo stal na vrhu Marofa. Načrte bo izdelal rojak tov. inž. arh. Mušič. Marsikje bo treba odkriti spominske plošče — na Kobetovi hiši, kjer je bil prvi sestanek OF za Dolenjsko, na mestu ustreljenih žrtv, na Metropolu, kjer je bila prva ilegalna tiskarna in še kje. Napisati bo treba spomine naših članov iz let okupacije in ljudske revolucije, ki nam je prinesla svobodo. Ce tega ne bomo storili zdaj, po petih letih, bo čez nekaj let že marsikaj pozabljen. Posnemati bi morali tov. Roko Peroci, ki je napisala že pred leti skoraj 1000 strani raznih spominov in opisov najrazličnejših dogodkov iz ustanavljanja in borbe OF in naših borcev, ter jih oddala tov. Pirkoviču za njegovo delo o Dolenjski v narodno osvobodilni borbi. Zdaj, v jeseni in pozimi, bo treba zapisati spomine tudi o vseh tistih članih ZB, ki so ogromno prispevali in žrtvovali za OF in partizane, pa niso o tem še nikdar nič zapisali. Potomcem moramo ohraniti čim bolj verno sliko usodnega zgodovinskega časa, ko so bile izredno pomembne tudi stvari, ki se nam danes zdijo malenkostne.

Zveza borcev bo nadalje — je rečeno v načrtu dela — pomagala utrjevati organizacije OF v vsem njihovem delu. Člani ZB morajo biti najboljši člani Osvobodilne fronte — pri delu, plačevanju članarine, pri kulturnoprosvetnem delu, skratka povsed.

To — in še marsikaj — je v delovnem načrtu novomeške organizacije ZB. Da bi prispevali čim več za dostenjno proslavo 10. obletnice ustanovitve OF, smo na sestanku tudi sklenili, da bomo tekmovali s krajevnimi organizacijami v Zužemberku, St. Jerneju in Dol. Toplicah v izpolnjevanju postavljenega delovnega načrta, ki bo poslan tem trem zvezam.

Pozabili tudi nismo na prostovoljno delo — le da o tem ne moremo veliko poročati. Spomlad si bili dane lepe obljube, zdaj ko gre jesen v deželo, pa so številke opravljenih ur zelo nizke. Da je tako, ni čudno — večina tovarišev, članov ZB v Novem mestu, na svojo organizacijo vse prerada pozablja. Ce pogledaš naše mesečne sestanke, bi moral dati prav tovarišicam, ki pravijo, da obstaja v mestu Zveza bork, ne pa borcev. Zadnjih je prav malo na sestankih, pa tudi na prostovoljnem delu.

Ako hočemo zgodovinski praznik našega ljudstva res počastiti z novimi uspehi, moramo razgibati predvsem tudi mestno organizacijo ZB. Načrt, ki smo ga v sredo postavili, je stvar časti nas vseh — ne pa morda samo odbora ZB. Na to naj bi mislili člani Zveze borcev Novega mesta, ki jih je čez 260...

Za sledijo brezvestnih in nepoštenih odbornikov po zaslужeno kazen

Imamo krajevne ljudske odbore, ki vestno, skrbno in z velikim požrtvovanjem izpolnjujejo odgovorne naloge, ki jim jih nalača bora za lepo bodočnost nas vseh. Lastne obvezne oddaje izpolnjujejo pravocasno in dajejo s takimi primeri lep vzgled vsem prebivalcem v KLO. Najdemo pa še vedno odbornike KLO, ki s podtalnim, pa tudi javnim rovarjenjem vzpodbujajo tudi ostale kmete, da se upirajo oddaji. Posledice takega dela bomo nanizali v nekaj primerih. Naj služijo vsem tistim, ki nasedajo sovražnemu govorjenju in pokažejo komu se naj zahvalijo za kazen, ki so jo po vsej pravici zaslužili.

Vedo naj tudi, da je udarec letosne suše posebno v drugih republikah zelo hud in da so odredbe, ki so jih dobili v zvezi s prehrano vsega prebivalstva, od zvezne vlade, zato izdane, da na najboljši način preprečimo pomanjkanje, ki bi znalo zaradi površnosti nastati nekje spomlad. Do tega ne bo prišlo, ker se od vsega delovnega ljudstva po tovarnah, podjetjih in ustanovah zahteva največja varčnost v vsakem pogledu, prav tako pa se bo zahtevalo tudi od vseh kmetov, pa tudi od tistih, ki nasedajo brezvestnim ljudem, da izpolnijo svojo dolžnost do skupnosti.

Pa poglejmo nekaterim stricem, ki ovirajo gladko pot naši prehrani, v oči!

Ledena pot ne pelje do cilja

Zanimiv primer protiljudskega odbornika KLO imamo v Globodolu v novomeškem okraju. Ko so na KLO Globodol dobili od OLO Novo mesto za svoje območje plan voznikov za prevoz lesa iz državnih gozdov, so se odborniki, med katerimi je bil tudi odbornik (sedaj bivši) Strajnar Ignac, sezstali, da ga razdele med kmete, ki imajo konje in vozove. Vsa stvar je kar lepo teklá. Pa se je »ojunačil« Strajnar in na vestno delo ostalih odbornikov takole govoril med ljudmi:

»Kar naj razbijajo plan prevoza lesa — jaz jim bom razbil pa glave!«

Prav tako je povedal odbornikom na sestanku, da so neumni, če poslušajo odločbe OLO Novo mesto in da naj tako dolgo odlašajo z izpolnitvijo obveznih oddaj, dokler se nede na OLO naveličali posiljati plane.

Aktiviste OLO, ki so prihajali v Globodol v zvezi z odkupi, je nahrulil: »Jaz ne bom nikdar pomagal pri odkupih, ker ste vi zato poslani k nam, da kradete!«

Takole je bilo s Strajnarjem iz Globodola. Ima pa Strajnar več pobratimov v drugih KLO. V posebnem sorodstvu je s KLO Prekopa. Tam sta se »razšpirila« Crtalič Franc in Metelko Alojz, oba bivša odbornika. Med ljudmi sta širila najrazličnejše neresnične vesti in jih z besedami: »Ne bom oddal belega žita, ne bom izpolnil obvezno oddajo!« — zapeljevala, da je temu prišepetavanju nasedlo več tamkajšnjih kmetov, da niso izpolnili svojo dolžnost do skupnosti.

Ignac Blatnik iz Smihela pri Zužemberku se je menda od svojega priimka navzel boljši blatenja. Govoril je, da je današnja oblast v državi oblast hudiča in da naj tako oblast hudič vzame. Tako je govoril kmetom v svojem kraju in aktivistom OLO Novo mesto. Prav tako, kot drugi protiljudski škodljivci, je bil tudi Blatnik kaznovan od Okrajnega sodišča s kaznijo odvzema prostosti.

Kljub temu pa jim je uspelo, da je nekaj kmetov skrenilo s prave poti na ledeno stezo in s tem zdrknilo po kazneni, ki jih bo verjetno za vedno spamerovala in jih naučila, da je treba misliti na vse, ki vsakodnevno

žrtvujejo kar le morejo za našo boljšo bodočnost.

V njihove zanjke so se vjele žrtve

Kristina Strojin je sledila Črtaliču. Cež 400 kg belih žit ni hotela oddati. Zasluzila je tri mesece odvzema prostosti.

Franc Colarič tudi dela družbo Strojinovi zaradi 500 kg neoddanih belih žit. Tudi on se bo lahko tri mesece zahvaljeval Colariču in Meteljcu za dar, ki sta mu ga dva skodljivca »zaigrala« sedaj na zimo, ko bi lahko v miru doma počival.

Franc Cekuta je tretja žrtev v Prekopi. 400 kg neoddanih belih žit mu je naložilo 3 mesece odvzema prostosti.

Vsi trije so iz KLO Prekopa.

Cetrti iz KLO Prekope je France Jordan, ki se je že lanč upiral oddaji in bil tudi zato kaznovan. Lanskoletna kazen ga ni v dovoljni meri izučila. Letos je določena komisija, ki je bila zaradi tega odrejena, ker ni hotel Jordan oddati obvezne oddaje belih žit, ugotovila po hektarskem donosu, da bi njemu ostalo, če bi zadostil oddaji, spravil žito za seme in žito za sebe in družinske člane. še 600 kg belih žit!

Kako velik špekulant in saboter je Jordan, se vidi tudi po tem, ker so merodajni organi konec maja letosna leta našli pri njem 250 kg belih žit, kar dokazuje, da je imel Jordan ob času žrtve tako veliko količino prikritega belega žita še iz lanskega

leta. Vse to pove, da bi lanskoletno oddajo lahko izpolnil brez žrtve.

Blatniku iz Smihela pri Zužemberku je verjetno naselil Novak Stanislav Štefanec. Tudi on ni hotel oddati nekaj čez sto kilogramov belih žitaric. Ko je bila na njegovem domu izvršena administrativna izvršba, jo je Novak mahnil z vozom na zbirališče, in tam enostavno vzel, odnosno ukradel dve vreči žita. Krajo mu je hotel preprečiti uslužbenec odkupnega podjetja, tov. Boltar, nakar ga je Novak dvakrat z bičem udaril, tako da se je moral Boltar zateči k zdravniku. Vse to ni bilo dovolj razburjenemu Stanetu, ki je že bil enkrat kaznovan. Nekaj niže v dolini je ustavil konje in še drugega uslužbenca udaril z besedami: »Ti, k..., si bil tudi zraven pri izvršbi!«

Deset mesecev zapora bo Novaku verjetno ohladilo kri.

V bližnji bodočnosti se bodo morali zagovarjati še sledeči kmetje zaradi neizpolnjevanja obvezne oddaje:

Jožeta Andrejčič, Janez Svilje, Anton Komljanc, Janez Kocjan, Franc Mlakar, Anton Mlakar, vsi iz KLO Skocjan in vsi tisti kmetje-saboterji, ki bi šli po zgledu navezenih.

Naše ljudstvo, ki vsakodnevno prenaša različne žrtve v borbi za izpolnitev petletnega plana, z največjim zadoščenjem spreminja delo Okrajnega sodišča, ki zasluženo kaznuje oviralce naše prehrane.

Za danes smo našeli nekaj imen, sledila bodo še druga, upamo pa, da bodo tisti redki, ki se še upirajo oddaji, spregledali, izpolnili obvezno oddajo in storili dolžnost, kakor to dela milijon delovnih ljudi širok naše države.

Okrajna partijska konferenca v Črnomlju

V Črnomlju je bila redna letna partijska konferenca. Konferenci sta prisostvovali tudi organizacijski sekretar CK KPS tov. Lidiya Šentjurc in sekretar oblastnega komiteta tov. inženir Levstik.

Poročilo o tekočih gospodarskih in političnih nalogah Partije je podal tov. Janez Žunič, sekretar okrajnega komiteja, o notranjem organizacijskem stanju Partije v okraju je poročal organizacijski sekretar tov. Molek Frenk. Po referatih so delegati konference razpravljali o uspehih dela partijskih organizacij na terenu. Tovariš iz delovne zadruge na Stražnjem vrhu je govoril o napakah dela v KLO. Ker ni nudila KP pomoči, ni moglo biti uspeha. Ravn tako je poročal tov. Nemančič Ženo o delu KLO Loka. Tam so morali tudi nekaj močnejših kmetov zapreti, ker niso hoteli zadostiti obvezni oddaji. Obenem je govoril tudi o tistih dobrih kmetih, ki se zavedajo svoje dolžnosti in pravočasno oddajo svojo predpisano količino. Tovariš iz Suhora je govoril o uspehih in neuspehih dela krajevne ekonomije, ter o špekulantih nagibih nekaterih članov partije.

Ob zaključku je govorila tov. Lidiya Šentjurc o nalogah partije pri varčevanju in pravilni preskrbi. Tov. Levstik pa je govoril o gospodarstvu in posameznih panogah, ki imajo v Beli Krajini pogoje za razvoj.

Konferenca je izvolila nov komite ter revizijsko komisijo in sprejela vrsto sklepov za delo v partijskih organizacijah. Poslali so tudi resolucijo CK KPS in Koroškim Slovencem ob priliki tridesetletnice krivčnega plebiscita.

Regina.

Zadružna ekonomija v Dolenjskih toplicah vzorno napreduje

Zadružna ekonomija v Dol. Toplicah steje komaj eno leto svojega delovanja in že more pokazati prav lepe uspehe. Čeprav ima le malo delovne sile na razpolago, vendar si zna pomagati z udarniškim delom in s pomoko prostovoljnega dela invalidov ter od časa do časa tudi s pomočjo vojske. Ki ji gre na pomoč z vprežno živino, zlasti ob setvi, oranju itd. Vse poljske pridelke, ki so bili kljub suši še kar bogati, je ekonomija pravocasno pospravila. Opravila je tudi že veliko jesenske setve, zadnja setev pa se vrši te dni. Posejala bo 6 ha žit, od tega 4 ha pšenice, ostalo pa rži, ječmena in ovsu. Pridelek

krompirja je bil zelo izdaten. Večje količine krompirja je ekonomija že oddala vojski, razdelila med člane in delovno silo, večja količina je namenjena za semenski krompir, ker je izborne kakovosti, ostalo pa bo oddala za skupnost.

Ekonominja ima sedaj 2 para konj, 4 žrebata, 3 krave ter binku plemenjaka, ki je prejel prvo nagrado pri licenciranju. Člani ekonomije skrbe tudi za zadostno krmo čez zimo, zato imajo v načrtu še to leto, da si zgradijo silos, ki bo ustrezal dejanskim potrebam.

Izvrstna organizacija – dober odkup krompirja v Zužemberku

Za odkup so se uslužbenci KZ Zužemberk izvrstno pripravili. Plan so si razdelili prav posrečeno, tako da je odkup potekal nemoteno, brez zastoja, brez gneče. Ze prvi dan so odkupili 50% po planu obvezne oddaje. Tudi drugi dan se je lepo razvijal odkup, da so skoraj v celoti odkupili ves krompir. Za tak uspeh se je potrebno zahvaliti tov. poslovodji Podboju Jožetu in predsedniku KZ tov. Grčarju. Res da je letos suša občutno škodila večjemu pridelku krompirja, so se pa kmetje v polni meri zavedali svojih nalog napram skupnosti, zato so v izdatni meri priskočili in pomagali tistim, ki danes strežejo strojem v tovarnah. Kmetje KLO Zužemberk so z malimi izjemami vozili res kakovosten, zdrav in debel krompir, tako da ga je bilo veselje gledati. Lahko se je zadovoljno smejal tov. poslovodja Podboja, ki je dejal, da tako lepega krompirja klub suši že zlepa ni videl, da kmetje niso nič tarnali in da so vozili lepo izbrano in zdravo blago. V pretežni večini vozijo bel krompir, ki je lep, manj vozijo rdečega, ki je letos slabše obrodil. Veliko je bilo tudi kmetov, ki so pripeljali več krompirja, kot ga je bilo potrebno po obvezni oddaji. Ko sem opazoval hiter odkup krompirja, ki je tekkel kakor po maslu, so med tem pripeljali zvrhane koše lepih zbranih gomoljev najbolj trdnih v veliki kmetje. Posebno so se izkazali: Smrke Jože iz Zužemberka, ki je pripeljal krasen izbran krompir vrste »rožnik«; vreden je bil občudovanja. Nadalje Vidmarjeva iz Gradanca, katere krompir ni nič zaostajal za Smrketovim, bil je debel in gladek kot kurja jajca. S parom konj je komaj privlekel Lujči Rojc iz Zužemberka, bel, debel krompir, da ga je bilo veselje gledati, pa tudi drugi niso zaostajali. Nobene

reklamacije ali ugovora — kaj še, da bi koga zavnili. Lahko sta se smejala Podboj in Grčar, ko so se polnila skladischa z lepim odkupljenim pridelkom.

»Ni pa šlo vse tako, kot bi moralo iti«, je zamišljeno dejal poslovodja. »Okrajno odkupno podjetje v Novem mestu je objavilo dovolj gajbic, da ne bi pretresali večkrat krompir, ker se preveč poškoduje. Prihranili bi precej na času, denarju, ko bo potrebno ponovno napolnjevati gajbe. »Veš, Jože, res je tako, pa bodo potolažen. V Novem mestu še vedno radi »mečkajo«, njih ne zanima ali dobi potrošnik res kakovostno blago; nič drugega jih ne briga, samo da je plan količinsko izvršen in gotovo! Pa ni tako, če to mislijo, se trpko motijo. Vidiš, zato niso imeli skrbi, da bi dobili dovolj gajb!«

Pravo nasprotje pri oddaji krompirja je pokazal KLO Smihel pri Zužemberku. Kmetje so vozili slab, droban krompir, ki ga morajo poslovodje zvracati. Koliko je tarjanja in govorjenja, da ga je uničila suša! Tu bo potrebno krepko zavihati rokave, da se plan odkupa v KLO Smihel v celoti izpolni. Nikakj izgovori ne drže, če znajo prebivalci KLO Smihel na vse pretege in na skrivne načine vlačiti košare in vreče polne lepega krompirja v Ljubljano, kjer svoje pridelke prodajajo po visokih cenah. Upamo, da bodo tudi poštano izvršili oddajo krompirja, saj se jim lahko pripeti nevšečnost, ki jim bo za vedno ubila željo, da vlečli delovno ljudstvo za nos.

Vsem, ki so vložili v odkup toliko truda, vse priznanje, drugim za vzgled. Okrajnemu odkupnemu podjetju pa javno grajo, da se taki stvari tako ne streže. **Sl. Hotko**

DELAVCI PREVZELI TOVARNO

9. sept. je izvolil delovni kolektiv Tovarno učil več, kar je vse, kar je revolucionarnega, a načrtne premišljenega, kar je nujno potrebnega, dosegljivo le s prostovoljno podprtanjem nalogam kolektiva, s prostovoljnimi izvajanjem dolžnosti. Teh v tovarni učil ni malo. Politična vzgoja sleshernega v podjetju utrjuje socialistično mišljenje, ruši sebično izkorisčevalnost, gradi komunistično moralno. Zavest medsebojne iskrene pomoči, spoštovanja in zaupanja ustvarja zdravo tovarištvo. Strokovna izobrazba, težnja po razsiritvi svogrega obzora, odkrivanje narave in njenih sil krepi zavest zmogljivosti. Lepo je delavcu, ki prekosi svoj stroj in se zaveda njegove vrednosti. Lepo je vsakemu, ki se izkopljše s pametjo iz drobnih dnevnih zahtev ter si postavi premišljene — napredne cilje. Delovni kolektiv se zaveda dolžnosti o kulturnem oplojanju. Delavec šahist, ljudski tehnik, fizkulturnik, pevec ali godbenik, ljubitelj folklorne in odruške umetnosti, delavec slikar lahko uspeva le v socialistični družbi, kjer gradimo zdrave, prostorne delavnice,

moderne tehnične naprave za varno in lažje delo, kjer ni skrbi za bolezni in bodočnost otrok. Kulturne vrednote krepijo voljo in netijo revolucionarni polet, ki je v sedanji gospodarski borbi nujno potreben. Ob njih doživljamo smisel življenja in zadovoljstvo nad uspehi. Ob njih se oddahnemo in odpocijemo, iz njih srkamo nove moći. Delavski svet je sklenil, da bo posvetil vso skrb ureditvi udočnih stanovanj vajencem in prostorom, kjer bo možen uspešen pouk in razvedrilo. Pritegnil jih bo v okviru ljudske tehnike k strokovnemu razgovorom medomočniki in mojstri v nadomestilu tega, cesarne morejo dojeti pri enoličnem planskem delu. Delavski svet se dobro zaveda, da so vse navedene dolžnosti osnova delovni disciplini, ki je predpogoji za izvedbo plana, za uspešno proizvodnjo sodobnih kvalitetnih učil. Zaveda se, da je eksperimentalni pouk bližnjica k tehničnemu mišljenju in pomisljenju tehnične miselnosti. Vso pozornost bo posvetil tudi predvojaški vzgoji mladincov in nihovemu napredku v klubu ljudske tehnike. Budno bo ohranjeval srce podjetja, svojo partijsko celico, upošteval njene premišljene nasvete, ker ve, da jih predlagajo ljudje, ki so podredili osebne potrebe koristim družbe in žive le za skupnost, za naravnih razvoj v duhu zdravega blagostanja. Ve, da so to najboljši tovariši. Med omenjenimi govorovi so premišljevali delavci o dosedanjih skrbih ljudske oblasti za delovnega človeka, pretresli so politično ozadje informacijskih laži in navdušen aplavz maršalu Titu in Komunistični partiji Slovenije in smotrnu socialističnemu razvoju FLRJ je dokazal globoko zaupanje našemu političnemu vodstvu.

Nato so delavci glasovali za predlagano kandidatno listo. Izvoljen je bil prvi delavski svet: tov. Panjan Aton, predsednik, Grgurevič Miro, Stefan Josip, Vindišman Martin, Simonič Matija, Jensterle Albin, Grahek Anton, Ovnček Anton, Hribar Jože, Jankovič Stane, Skok Alojz, Brus Stane, Ba-

hovec Ivan, Horvat Boleslava, Florjančič Stane, Raztresen Pavel, Planinc Alojz, Zarščić Emil in Fister Franc. Naslednjega dne je omenjeni svet izvolil upravni odbor in predsednika tov. Ovnčeka Antona. Tako si

zaradi pomanjkanja materiala ali njegove slabe kvalitete presežen v splošno zadovoljstvo odjemalcev. Izdelal bo proizvodni plan za leto 1951 v smislu sklepov zvezne konference, ki se je vrnila ob navzočnosti za

Ti udarniki so z velikimi naporji zgradili in postavili Tovarno učil v Crnomlju v obrat in dosegajo velike uspehe.

je postavil konkretni delovni načrt: dokončna upostavitev galvanizacije, postavitev objekta za precižno mehaniko, sušilnico lesa, strojnicovo parno lokomobilno, livarno, dograditev stanovanjskih objektov za delavce, dograditev kanalizacije in vodovoda, dograditev gospodarskega poslopja. Ce bo dopuščal čas, bo zgradil moderno pralnico in silos za žagavino. Člani delavskega sveta so si razdelili dolžnosti za reševanje dnevnih problemov pri proizvodnji. Sklenili so, da bo proizvodni plan vkljub velikim oviram

stopnikov vseh proizvajalcev učil v FLRJ in zastopnikov vseh ministrstev za prosveto ter zastopnikov zvezne vlade v Crnomlju 5. julija 1950.

Uspehi so se že pokazali in delovni kollektiv z veseljem nadaljuje dan za dnem borbo za dosega postavljenih nalog. Svoje uspehe je dokazal tudi na okrajni gospodarski razstavi v Crnomlju, ki vzbuja splošno zanimanje obiskovalcev za dosedaj tako malo poznano pa prepotrebno proizvodnjo učil.

Ob volitvah ljudske inšpekcijske

Sistem Slovenije volijo v osnovnih organizacijah OF ljudske inšpekcijske. To so druge volitve, ki so izredne važnosti. Postati dober ljudski inšpektor pomeni, da mora biti brez pogojno pravičen, nepristranski in nepopustljiv pri različnih napakah. Polje delovanja ljudske inšpekcijske je silno široko, njo mora zanimati delo v Okrajnih magazinah, menzah itd., tudi praktično morajo znati na mestu reševati vsakovrstne pritožbe ljudi s strani organov ljudske oblasti. Kjer so ljudski inšpektoři v polni meri zainteresirani na stvari, lahko konkretno pomagajo pri delu KLO. Marsikdo se bo vpraševal, kaj je sploh ljudska inšpekcijska in kakšni so njeni cilji. Cilj ljudske inšpekcijske je v tem, da se približuje ljudem in uči prevzemati odgovornosti na posameznih področjih gospodarstva (tovarni, ustanovi itd.). Delo ljudske inšpekcijske si nekateri zamišljajo čisto napačno, ko vidijo v teh ljudeh zgolj ljudi, ki stikajo za vsem tistim in »vrajajo« vse tiste ljudi, ki grobo krše napram skupnosti. Taki in podobni grešniki vidijo v ljudskih inšpektořih ova duhe in ničvredne, ki odpravljajo napake vseh tistih, ki nепočestno delajo. Prav govor nepočestniki, kajti ljudski inšpektoři so tisti organi, ki temeljito operejo delo vsakemu nepočestnjaku. Žal, da tudi mnogim oblastnim in političnim organom dolžnost ljudske inšpekcijske ni povsem razumljiva. Zato so ljudske inšpekcijske gledali precej zviška navzdol. Tudi razni izgovori, češ, da ljudski inšpektoři nimajo pravice zahtevati od raznih odgovornih funkcionarjev predvsem v tovarnah, podjetjih in ustanovah, zagovora za razne napake, razsipaњe in brezčutno opravljanje z ljudskim premoženjem ne drže. Taki in podobni izgovori v jasni luči dokazujo politično nezrelost in neznanje in kar je glavno strah jih je pred kontrolo in ljudmi, v čigar službi so. Slabost ljudskih inšpektořev se ne sme pokazati v popuščanju. Vsaka nepravilnost se mora z mesta korenito razčistiti in brez usmiljenja kaznovati vse tiste, ki umičujejo ljudsko premoženje.

Cvrsta povezanost vodstvenih organov s splošno kontrolo ljudskih množic je le v korist njihovemu delu, ker pomaga pritegovati najširše množice k reševanju skupnih nalog. Stalna zveza vodstev z vsemi osnovnimi najširšimi oblikami demokracije, posebno še z ljudsko inšpekcijsko, je najboljše zagotovilo za revolucionarno borbo proti birkratizmu in samopašnosti.

Pregled vinskega pridelka v vinskih hramih

Te dni je pregled vinskega pridelka po dolenjskih vinskih goricah in hramih. Za posamezne vinske gorice je določena ura, kdaj pride pregledovalna komisija, kjer jo pričakujejo lastniki vinogradov. Na mestu samem se bo ugotovilo, koliko vina gre lastnikom za lastno uporabo in koliko ga bo treba oddati v skupne namene. Nekateri vinogradniki so že pred trgovijo kontrahirali gotove količine vina.

G. D.

Upravni odbor Tovarne učil v Crnomlju

Kmalu bodo volili nova vodstva v mladinskih aktivih

V statutu LMJ je člen, ki govorja o volitvah v osnovna vodstva, oziroma v sekretarijate aktivov. Kakor vsako leto, tako bomo tudi letos volili v sekretariate najboljše mladince, dobre organizatorje, skratka, vsak član mora stremeti za tem, da bodo člani sekretariata res najboljši mladinci.

Ko se razgovarja s posameznimi mladinci, ti pravijo: »V našem aktivu ni nobenega takega, da bi bil zmogel organizirati razna zanimiva dela, ki bi jih mladina z veseljem opravljala.« Seveda ga ni, če celoten aktiv miruje. Foglejte tovariši, ki s kakšnim delom spoznavamo dobre mladince. Sedaj v teh dneh je večinoma glavno delo po potu že končano. Dolge jesenske večere nemara ne bomo prespalni ozir, neizkorisčeno preživljali. Zato se naj člani LM na svojih sestankih temeljito pogovorijo, kako bodo preživelii zimske večere. Kaj vse se da organizirati na vasi, v tovarni, v mestih in šoli, to najbolj ve sa na mladino. Širok krog dela, ki ga zajema mladinska organizacija, je treba samo pravilno usmerjati in bo vse delo, ne samo med LM, ampak tudi med ostalimi organizacijami zelo poživel. Organizirati razna predavanja o razvoju lokalnega gospodarstva, o živinoreji, poljedelstvu, čebelarstvu, o politični situaciji doma in v svetu, zdravstvena predavanja, zainteresirati čim širši krog ljudi v sodelovanju kulturne dejavnosti, izobraževalni tečaji, prireditve, pevski zbori, folklora, ljudska gledališča, organizirati si plesne vaje, čitalne krožke, ustavljati razne krožke ljudske tehnike, igranje šaha, razne druge zabavno vzgojne igre itd. Kdo izmed starejših, oziroma staršev, ne bi bil ponosen, da se njegov sim ali hčerka uči dobro gospodariti, kateri mož ne bi bil vesel, da mu zna žena okusno skuhati, lepo in pravilno napraviti spodnje perilo (srajce) itd. Na kmetiji se vedno rabi razno orodje, ki se da tudi na preprost način napraviti: grablje, košare, urejevanje hlevov, svinjakov in ne vem še kaj. V Suhih Krajinah imajo vsako leto pridne roke za pletenje iz ličkanja raznih cekarjev. Zakaj ne bi eden od najbolj spremnih imel lep uspeh takoj v kvaliteti kot v kvantiteti, učil tiste, ki imajo slabši uspeh.

Tu sem navedel samo nekaj takih primerov, ki se lahko iz njih razvije še marsikaj, kar nisem omenil. Vem, da si bodo poenclci mislili, da ni mogoče vsega tega napraviti. Seveda, da vse začni s tistim delom, s katerim boš imel največ uspeha pri vzgoji mladega rodu. Trdno sem prepričan, da bo mladino iz St. Jurija najbolj zanimalo predavanje o sadjarstvu in splošnem gospodarjenju, vem pa tudi to, da ne bo pri kulturni dejavnosti stala na strani. Mladinski aktiv Hrušica, je skoro eno uro oddaljen od Stopič. Tam se je preteklo zimo vršil izobraževalni tečaj, pa je 5 mladincov redno obiskovalo tečaj, tako se da tudi iz drugih krajev zainteresirati mladino. Ze vsa leta po osvoboditvi se naša Ljudska oblast bori proti nepismenosti ali polpismenosti, vse množične organizacije so dolžne, da naučijo slehernega našega človeka čitati in pisati. Spet se bo kdaj našel pa bo dejal: »Pisati in čitati pa menda zna že vsak.« Ko bomo pa temeljito pregledali okoli sebe bomo

le našli takega, ki mu je treba dati vso pomoč, da se bo tudi on kulturno dvignil.

Skoraj bi mislil, da sem se odtrgal od teme o kateri mislim pisati, vendar nisem mogel preko tega, če hočemo vsi člani LM, da bo naše delo plodnejše in da se bomo preko teh nalog pripravljali s tekmovanjem na volitve v sekretariate mladinskih aktivov.

Vsi člani OK LMS po terenu temeljito

prediskutirajte z vođstvi aktivov vse naloge in jim dajte vso pomoč, tako, da se bo vsak mladinec vzgajal v pravega ljubitelja naše socialistične domovine, da bo spoštoval svoje starše in starejše ljudi sploh, da bo aktiven pri tej naši veliki gospodarsko politični načini itd. Skratka rečeno: v organizaciji LM moramo vzgojiti zdrave, pozrtvovalne, resničljubne ljudi.

Vsi skupaj se moramo zavedati tega, da živimo v času, ko vsi delovni ljudje Jugoslavije vodijo najtežjo borbo za zgraditev socializma in tudi socialističnega človeka.

Slošna bolnica v Novem mestu pohvaljena

Slošna bolnica v Novem mestu je bila ocenjena v prvem polletju 1950 kot tretja najboljša zdravstvena ustanova v Sloveniji. Njen delovni kolektiv je prejel pohvalno diplomo in nagrado 25.000 dinarjev. Ob podjetju diplome članom te človekoljubne sindikalne podružnice, je spregovorila predsednica sindikata, tov. Marta Slaparjeva te besede, ki zgovorno povedo, kolika mora biti naša hvaležnost zdravnikom, strežnikom in uslužbenec Slošne bolnice v Novem mestu:

»Mnogokrat se primeri, da se v enem samem trenutku odpro vsa srca in skozi široka vrata lije duša na srce, usta in na jezik, tako da so si ljudje mahoma podobni kakor brat bratu, kakor bratje so si podobni v najglobijem pomenu!«

To so besede našega Ivana Cankarja, znaničica nove, velike dobe in te besede veljavajo v neki meri za nas. Ko smo tako veseli in ponosni pohiteli semkaj, smo hipoma začutili, kako blizu smo si. Družijo nas: skupno delo, skupne dolžnosti in skrbi; danes pa si bratsko delimo priznanje za naše uspehe.

Ni danes prvič naš delovni kolektiv deležen priznanja. Ponaša se že z dvema pohvalnima diplomama, ki sta nam porok, da je naše delo proniknilo v široko javnost, da smo deležni zasluzenega priznanja, ter da nas prištevajo med najboljše zdravstvene ustanove v Sloveniji. To dejstvo nas navdaja z zadovoljstvom in nam daje moči in poleta za novo uspešno delo.

Naša sindikalna podružnica je čvrsto ukorinjena in je zajela ves delovni kolektiv. Po smernicah osnovne partijske organizacije skrbi za ideološko vzgojo članstva. Na rednih masovnih in študijskih sestankih po grupah, ki jih je bilo v preteklem polletju 59, smo seznanili članstvo z raznimi vprašanji, z referati petega kongresa, s političnimi pregledi pa smo bili vedno na tekočem o dogajanju pri nas in izven mej. Jasno nam je, da pravilna ideološka usmerjenost daje pravilen odnos do dela, do ljudi in do ljudske imovine.

Delo v naši ustanovi je težko, zahteva veliko pozrtvovalnosti in nesobičnosti. V polni meri se zavedamo, kako potrebna nam je za izvedbo petletnega plana delovna sila; vsled tega se z vsemi močmi trudimo, da vrnemo obolelemu delavcu čimprej dragoceno zdravje in s tem sposobnost za nadaljnje delo. Marsikje se borimo z nedostatki, premostiti moramo veliko težav. Z neznanimi sredstvi ustvarjamo često velika dela. Vedno nam pomaga zavest, da smo člani

skupnosti, kateri dolgujemo svoje najboljše moči.

Med uspehe štejemo prekvalifikacijski tečaj, ki ga je dovršilo 30. travnja gojencev. Uspeh tečaja je bil prav dober. K temu uspehu so pripomogli predvsem predavatelji, ki so s poljudnimi predavanji naredili snov zanimivo in dostopno. Nekateri člani sindikalne podružnice pa so individualno pomagali pri učenju in ponavljanju snovi, ter opravili namesto učencev dežurno službo. Danes se že kaže uspeh tega tečaja v tem, da se je znižal visoki prekourni delavnik na osem in pol do devet ur dnevno.

V počastitev osmoga marca, prav tako praznika OF, volitev in 1. maja smo sprejeli obveznosti, ki so nam pomagale do uspeha. Te obveznosti smo 100% dosegli. Poleg prekomernega dela v ustanovi smo se prispevali k splošnim nalogam OF. Delali smo prostovoljno za teden cest, pri sečnji drva, v tednu matere in otroka in v tednu rdečega križa.

Državne praznike proslavljamo v zavodu s kulturno umetniškim programom. Imamo svoj pevski zbor, ki nastopa pri proslavah v ustanovi in ki gostuje tudi po terenu. Na te proslave, kakor na študijske sestanke, vabilo tudi pokretno bolnike. Za kulturni in ideološki dvig bolnikov skrbimo tako, da bolniki prejemajo dnevno časopisje, na področju oddelkov pa se mlade matere individualno vzgajajo v negi in prehrani dojenčka.

Pogumno stopamo po poti, ki nam jo je začrtaла naša Partija, prvoroditeljica in zmagovalka na gospodarskem, političnem in kulturnem polju. Ona nam daje čvrsto vero v

OB PRIPRAVAH NA 10LETNICO OSVOBODILNE FRONTE

Prav vse se pripravlja na dostenjno proslavo desetletnico naše zmagovite Oslobodilne fronte. Tudi mi ne bomo zaostajali za njimi, kajti naše delo je še posebne važnosti za prevzemo delovnega človeka.

Tekmovanje kot oblika našega dela je tudi nas pognalo v delavnost. Zato napovedujemo tekmovanje gledališčem v Kočevju, Trebnjem, Metliki in Krškem v naslednjih točkah:

1. kdo bo imel več dobro pripravljenih premier in nastopov,
2. kdo bo imel več predstav izven okrajnega mesta,
3. kdo bo dosegel višjo umetniško popolnost,
4. kdo bo imel več uspehov v študiju v strokovnem, političnem in gospodarskem pogledu.

Svetujemo tudi ostalim odrom v našem okraju, da pričnejo s tekmovanjem med seboj, da nas bo 10letnica OF našla pripravljene za GLEDALIŠČE NOVO MESTO

utrije srca, je pred očmi imela sliko, ki ji je tolilikrat prinašala srečo in sladek up v srce: svojega sina kot ministranta. Slika se je razblinila, ko je zagledala kaplana Šinkarja, morilca svojega Lojzeta, kako pred oltarjem povzdiguje monštranco. Pred očmi jí je krvavo zapselalo in zdelo se ji je, da krvave kaplanove roke grabijo po vsej cerkvi... Nezavestno so jo odnesli iz cerkve...

Doma je našla moža. Brez besed sta govorila z očmi. Razočaranje je spremenilo nino hišo v dom žalosti, v dom, spomina na krvavo julijsko noč, ko je beli kaplan dvignil nož nad svojega ministranta, ki ni nič drugega storil, kot to, da je kljub veri v boga spoznal, da je edino prava pot, pot borbe proti okupatorju.

Poslednji odmevi zvona iz šentjurškega zvonika so se zgubljali s poslednjim grmenjem, ki je zapuščalo prijazno dolino. Cerkovnica je premočena odhajala v hišo, kjer je našla svojega moža zamišljenega. Na zidu, poleg postelje, je zrl iz okvira njen sin Lojze. Mlad, obetač in pošten obraz mladeniča je zrl materi v oči. Materini klic po otroku so bili tako prepojeni s hrepenjenjem in ljubezijo, da se je starki zdelo, da otrok živi. Vedela je, da je to privid in da je otrok za vedno mrtev, le spomin nanj bo vedno živel v njenem srcu in v srcu vseh nas, ki nam je svoboda vse.

Kastelki je splaval pogled na križ v kot, na križ pod katerim je toliko preklečala in pod katerim je bilo izmoljenih toliko prošenj in zahval. Mrzlo zroc v križanega, ki je srce znova zahtevalo, da nepremična usta sprengovore.

Križani pa je molčal, kot vedno molči in ne bo nikoli odgovoril na starkino prošnjo.

Jože Bon:

Beli kaplan in njegov ministrant

O bog, lahko si misliš, da je bila moja misel in ljubezen skoraj vedno pri njem. Vsaka vest o njem, da je živ in da je junak, mi je prinesla sonce v srce. K tebi sem se takrat zatekla, doma v kotu pod križem ali pa v cerkvi pred oltarjem. Srce mi je vrskalo od srce in moja zahvala tebi je bila neizmerna. Poznaš me tudi kot mater, ki je bila pripravljena na najhujše. Prosila sem te le to, da bi umrl hitre smrti, če že mora, in s tvojim imenom v duši.

Ne vem zakaj, vedno se mi je tesnoba oprijemala srca, ko sem te ob molitvi gledala. Zdela se mi je, da mora spregovoriti, da mora na mojo skrb in ljubezen odgovoriti. Tvoj molk, tvoj nepremični obraz me je spravljal v težko skrb...

Pot mojega fanta — tvojega služabnika, ministranta kaplana Šinkarja, mi je vedno lebdela pred očmi. Ob večerih so imeli navado prihajati k meni partizani, Lojzetovega prijatelja, ki je prinašal so mi vesti o otroku. Ko sem jih stregla, sem čutila, da strežem svojim otrokom. Tako prepresti so bili in če mi verjamem ali ne, tudi tebe so se včasih spomnili. Komaj dva meseca je bil v borbi in že toliko junških dejanj sem čula o njem. V Zužemberku, na Brezovi rebri...

Prišel pa je tisti večer Julija 1942. leta je bilo...

Zvonjenje je skoraj utihnilo. Komaj slišno

je plaval odmev pesmi iz zvonika v dolino, nad katero je še vedno divjal vihar. Kastelko je zbolelo srce. Mislila je, da bo umrl ob spominu na tisti večer, ko je bila sama z možem doma v hiši. Z rožnim vencem v rokah je klečala pod križem in se pomenkovala z bogom, kot je imela to skoraj vsak večer navado.

Nekdo je rahlo potrkal na okno. Misleč, da so partizani, je na tihu odprla okno, se prej privila petrolejko. Pod oknom je zagledala Lojzetovega prijatelja, ki je bil skupaj z njim v Gubčevi brigadi.

Povabilo ga je v hišo.

— Nocoj ne, — ji je odgovoril partizan. — Ne prestrašite se, Lojze je ranjen in bi rad z vami govoril!

Zavita v koc, je hitela skozi noč, Daleč je sledila Lojzetovemu prijatelju, vse tja do Zaloge, kjer je našla na zemlji ležečega otroka. Sklonila se je nad njim. Lojze jo je spoznal. S tihimi besedami ji je povedal, da je ranjen in da ga je zaklal mirmopeški kaplan Šinkar.

Potem so ga odpeljali v bolnico na Brezovo reber, kjer je kmalu umrl. Opotekajoč, se je mati vračala domov, zjutraj je hitela v dolino k prvi maši. Razboleno srce od žalosti in od strašnega spoznanja se je vsa stresla, ko je zagledala pred oltarjem kaplana Šinkarja. Za trenutek, za hip, komaj za dva tri

ODPRAVIMO NEPRAVILNOSTI

K članku »Zahlevamo pošteno poslovanje«, objavljenem v št. 34, v katerem pisec žigosa razne nepravilnosti in svojstvene navade v nekaterih trgovskih poslovnicah v okraju Trebnje, bi bilo še marsikaj dodati. V celi polnitet članka pa le par ocvirkov.

Uslužbenstvo naše trgovske mreže je, izvzemši nekaj redkih izjem, zelo neprijetno in neuslužno. Dogodi se, da včasih lahko čakaš v trg. prostoru po deset minut ali še celo več, da si vprašan, kaj želiš, kajti uslužbenec ali uslužbenka je moral skramljati s poznanom osebo. Ko te vendar »blagovoli« ogovoriti, so odgovori osorni in kratki, n. pr. nimamo, pride itd.

Glede delitve garantirane preskrbe moras biti vedno na preži, sicer zamudiš in lahko potem čakaš. So primeri, da uslužbenec na vprašanje, kdaj se bo delilo to ali ono, odvrne: »Jutri.« Cetrt ure po tem pa se razpečavanje iskanega redmeta že prične in ko se zglaši naslednji dan, izvešča, da se je delilo že prejšnji dan in da je za sedaj zaloča pošla. Dogaja se tudi, da se danes deli moka, jutri sladkor, en dan kasneje maščobu itd. Vprašamo, zakaj ne vse hkrati? Kaj se uslužbenici ne zavedajo, da ljudstvo nima časa stati vsaki dan v trgovini. Cuden način prodaje se vrši s kavinim nadomestkom in kvasom. En sam človek, ali družina dve članov dobi vsakega po en zavojček, družina šestih članov pa ravno tako samo en zavojček kavinega nadomestka, kvasa pa samo za par dinarjev. Takih in sličnih primerov je po vsem trebanjskem okraju polno. Ko se je pretekli teden delila moka, so eni dobili samo rženo in enoto moko, oni pa, ki so prišli bolj kasno, pa samo belo moko. Kaj ne bi mogli tudi prvimi privoščiti po par kg bele moke in bi dobili vse enako. Tudi ta primer kaže, da pri naši trgovini ni nekaj v redu.

Da se mesnica v Trebnjem razlikuje od mesnic v drugih okrajih, je samo ob sebi umetno. Enkrat se deli meso prve dni v tednu, drugič zopet ob sobotah in še to le po par ur. Zakaj ne bi bila mesnica odprta ves dan, da se uslužbenec in gospodinjam ne bi bilo treba drenjati pred mesnico po par ur, ker bi se sicer vsi lahko zvrstili brez prekomernega čakanja. Na vsak način bi se moral pričeti s prodajo mesa najkasneje že ob šesti uri zjutraj, in ne šele po sedmi uri. Menze in gostinski obrati naj bi ne nabavljali mesa v času, ko se deli drugim upravičencem, ker povzroča to zastoj in nepotrebitno čakanje množic pred mesnicami. Tudi sekanje mesa ne kaže, da je razdeljevalec poklicni mesar. Meso je tudi često po-

valjano in umazano. Ako pa hočeš izbrati kak kos, ki si ga želiš in je na razpolago, se jih nabereš kot berač uši — odvisen si od samovolje prodajalca. Ko bi morali kupovati meso na tak način in stati v vrsti odnosno drenjati se tudi tisti, ki jih ni nikoli videti pred mesnico v vrsti, meso pa vendar jedo, bi morda vse te nevšečnosti in napake bile že odpravljene.

Gostinsko podjetje »Putnik« (le čemu v Trebnjem »Putnik?« Slovensko se pravi Putnik. »Putnik« je za jugos. organizacijo za promet) v Trebnjem pač popolnoma neopravičeno nosi to ime. To gost. podjetje je nekaj posebnega. Prostora sta malokdaj očiščena tako, kot bi moral biti, zračena slabou. Uslužbenici neprijazni, postrežba pa kot svojčas na kakšnem žegnanju. Da gostu juha bolj diši, si strežnica spotoma v njej namaka prste. Točajka površno in malomarno izpira posodo. Zlasti kadar se toči pivo, je voda, v kateri izpira vrčke, po navadi tako penasta, da meniš, da izpira v pivu samem. Ako ne prideš točno ob uri, ostaneš lahko lačen, pijača pa je malokdaj prida.

Tako v trgovinah kot v gostinskim, čeprat in mesnicami bi se morali ravnati po izreku »Mi služimo narodu!« S tem bi bil prepričen marsikaj preprič med strankami in odpadlo bi zabavljanje, ki je marsikdaj opravičeno. Poslovanje naj bi se vršilo nepristransko, pravičeno in v zadovoljstvo potrošnikov. Treba bi bilo le dobre volje in malo več obzira do soljudi. Tako pa ni samo v Trebnjem, ampak tudi drugod v okraju.

Trebnje, ki je sedež uradov, bi moral tudi malo bolj paziti na čistočo; zdaj leži skoro za vsakim vogalom polno nesnage in raznih odpadkov, ki tamkaj gnijejo in širijo smrad. Cistilka »Doma ljudske prosvete« stresa smeti kar na cesto pred vhodna vrata. Na tuje, kaj jih je v Trebnjem vedno dovolj, napravlja ta nečistoča zelo slab vtis.

Gostinsko podjetje in KLO bi morala priskrbeti tudi več postelj za prenočevanje tujcev in po službeni potrebi v Trebnjem se mudečih ljudi. V tem pogledu se do sedaj še ni ničesar ukrenilo, čeprav je znano, da morajo uradne osebe dostikrat prenočevati v sosednjih krajih ali pa se vračati prenočevati domov v Ljubljano. Na tak način se izgubi precej časa in podraži službeni opravek, ker se mora vršiti daje časa, kot bi bilo sicer potrebno.

Bilo bi še marsikaj omembne vredno, pa za enkrat bo z odpravo teh nedostatkov, ako bo to opozorilo sploh kaj zaledgo — dovolj opravka.

S. P.

FIZKULTURA IN SPORT

ATLETIKA V NOVEM MESTU

Atleti SD Krke iz Novega mesta so letos dosegli v atletiki največji uspeh, odkar se goji ta športna panoga v dolenski prestolnici. Dokazali so, da se s smotrnim delom in z rednim obiskom treningov da marsikaj dosegli. Klub temu, da društvo nima primernega tekalisača in ostalih naprav, je uspeh bil velik. Nihče od vseh enajstih društv, ki so letos z našimi atleti tekmovali v republiški atletske ligi, nima samo 200 m dolgega tekalisača to ilovnatega, ter začrtanega na nogometnem igrišču. Vsak najmanjši dež nam je igrišče tako zmeħħal, da nam je bila vadba za daljši čas onemogočena. Toda naši atleti niso obupali. Kadarki ni bilo mogoče vaditi na igrišču, si jih lahko opazil na treningu ob Krki ali okrog Grma. Vsi atleti in tudi ostala mladina je pripravljena pomagati pri izgradnji primernega igrišča, toda komisija strokovnjakov, ki je prišla že dvakrat iz Ljubljane, še do danes ni našla primernega prostora. Res je čudno, da vsa Dolenjska še danes nima primernega atletskega igrišča; zanimanje za atletiko pa je vsak dan večje. Koliko bi imeli novih pristašev atletike, ako bi jim lahko nudili primerno igrišče in ostale atletske naprave. Sele takrat bi lahko rekli, da je atletika postala res množična, kar v resnicu tudi zasluži.

S pripravami za letošnjo atletsko sezono, so naši atleti začeli že zgodaj. V mesecu marcu in aprili, se je vršila vadba krosa, za kar imamo v okolici Novega mesta obilo lepih terenov. V mesecu aprili je bilo uspešno izvršeno tudi okrajno prvenstvo v krosu, ki se je vršilo v St. Petru. Udeležba je bila številna, nastopili so tudi atleti iz raznih krajev našega okraja. Na tem prvenstvu smo odprli nekatere dobre atlete, ki so takrat prvič nastopili. Zmagovalci prvenstva so bili za svoj trud nagrajeni z raznimi športnimi potrebsčinami.

Po tem tekmovanju so atleti začeli z redno vadbo na stadionu. V mesecu maju smo izvedli večje tekmovanje v atletiki, v zvezi s prvenstvom gimnazije. Na tem tekmovanju, na katerem so poleg moških nastopile tudi ženske, je pri moških dosegel največji uspeh Luka Dolenc, ki je trenutno še pri vojakih, kadar uspešno nastopa ravno v atletiki, na raznih armijskih tekmovanjih. Ako bi imeli Dolenca pri tekmovanju v republiški ligi, bi se gotovo borili za prvenstvo.

V sredi poletja, ko je bila večina naše mladine odsotna, se niso vršili redni treningi. Z rednimi treningi smo začeli zopet v sredini meseca avgusta. Pred nami je bilo takrat tekmovanje v drugem kolu atletske republiške lige. V naši skupini so bili dolženi poleg nas še: Brežice, Kovinar iz Maribora ter Fužinar iz Guštanja. To tekmovanje je moral izvršiti vsako društvo na svojem igrišču. Najboljše društvo, ki je po finiških tablicah doseglo največ točk, se je plasiralo v finale. Naši atleti so na tem tekmovanju zbrali 8809 točk in dosegli vstop v finalno tekmovanje, ki se je vršilo dne 15. oktobra v Ljubljani.

Tekmovanje v Novem mestu je pokazalo, da imamo nekaj dobrih atletov, od katerih smo pričakovali na finalnem tekmovanju v Ljubljani najboljši uspeh. Nismo se zmotili. Lenart je v teku na 3 km. premagal vse svoje nasprotnike, med njimi Bručana in svojega trenerja Glomarja, ki sta bila tik pred vojno balkanska prvakinja v krosu v Čairigradu, ter Lisizzo enega med današnjimi najboljšimi tekači na daljših progah.

Pred finalnim tekmovanjem, so se vršili treningi vsak dan, da bo moštvo, katero bo nastopilo v Ljubljani, v najboljši formi. Treba je bilo še marsikaj popraviti, enemu start, drugemu odrevi, tretjemu pravilen ritem itd.

V Adlešičih je zagorela elektrika. Na belokranjski gospodarski razstavi, ki je bila v času od 15. do 25. oktobra nameščena v črnomeljskem Domu ljudske prosvete, je DES razstavila tudi grafikon, s katerim je nazorno prikazala elektrifikacijo belokranjskih vasi v vseh povojnih letih. Grafikon je bil zgorovna priča, koliko je bilo v tem pogledu storjenega v Beli Krajini v kratkem povojnem času. Od vseh večjih krajev le Adlešiči še niso bili elektrificirani. Pred dnevi pa so tudi v Adlešičih zagorele prve električne žarnice. Za Adlešičane je bil to v resnicu velik praznik. Zaj pridobitev manjšajočega materiala pri elektrifikaciji Adlešič se je zelo zavzel tudi tamošnji ravnatelj nižje gimnazije tov. Dušan Muc, ki je danes skupno z Adlešičani lahko ponosen na novo delovno zmago dragih Belokranjcev. Ko bo kraj povezan s Črnomljem tudi z avtobusno zvezo, za kar so vse priprave že v teku, bodo tudi Adlešičani v gospodarskem in kulturnem življenju tesneje povezani s političnim in kulturnim centrom Bele Krajine. —c.

Finalnega tekmovanja, ki se je vršilo za naše atlete v Ljubljani, so se udeležili še atleti Enotnosti II., Domžal, Kamnika in Gregorčiča z Jesenic. Ostala društva pa so na isti dan tekmovala v Mariboru.

Naši atleti so se v Ljubljani borili za čim boljši uspeh. V celoti bi lahko pohvalili vse, kajti vse so se trudili, da bi zbrali čim več točk. Dosegli so sledenča mesta in rezultate:

100 m:	8. Pate 12,7, 9. Kordiš 12,8.
Višina:	6. Rodič 155, 7. Smalc 155.
Disk:	3. Dobovšek 31,55, 9. Romih 23,38.
4 × 100 m:	4. Krka 51,0.
3000 m:	1. Lenart 9:22,1. 5. Glonar 10:01,1.
800 m:	2. Petre 2:11,2. 6. Mihelec 2:20,6.
Daljina:	5. Rodič 5,45, 7. Smalc 5,17.
400 m:	7. Blatnik 59,5. 8. Krhin 59,8.
Krogla:	8. Dobovšek 8,41. 9. Romih 8,20.
Kopje:	5. Rodič 39,86. 8. Petre 34,89.

Stevilno občinstvo, ki se je ta dan zbralo na lepo urejenem atletskem igrišču v Ljubljani, se je kaj kmalu začelo zanimati in končno tudi navijati za atlete Krke. Povsod si slišal pogovor o atletih Krke; niso mogli verjeti našemu uspehu. Občinstvo je iskalno zeleno drese, v katere so bili enotno oblečeni naši tekmovalci. Višek zanimanja je vzbudil Lenart z zmago na 3 km, s katero je tudi dosegel največ točk na tem tekmovanju. Po njegovih zmogci smo prišli tedaj v vodstvo na tekmovanju. Atletski strokovnjaki so se začeli takoj zanimati za Lenarta. Vpraševali so kako trenira in kaj dela. Ko so zvedeli, da je dijak, so takoj vprašali, kdaj pride na študij v Ljubljano.

Mladi Kordiš, katerega smo odkrili na gimnizijskem tekmovanju v sprintu in na katerega smo polagali veliko nade za uspešen nastop v teku na 100 m, ni mogel izpolniti naša pričakovanja. Bila je to za njega prva velika priredeitev, poleg vsega tega pa je štarterji tudi trikrat odpovedala pistola in tako se je mladi fant, ko je bilo treba v četrtič zares teči, komaj znašel. Naš atlet Petre je v teku na 800 m po hudi borbi zmagal v svoji skupini, v skupni oceni pa je prišel, na drugo mesto. Pohvalili bi lahko tudi naša tekača na 400 m, ki sta prvič tekla to progno. V vsestrana atleta se razvijata Rodič in novinec Pate. V metanju kopja smo veliko računalni na Pateta, toda ni navajen metati kopja iz aluminija. Prof. Dobovšku se pozna, da že dolgo časa meče disk, toda nima prilike za trening in bi gotov zasedel boljše mesto od tretjega.

V končnem plasmanu, v katerem se štejejo tudi rezultati finalnega tekmovanja v Mariboru, pa je SD Krka dosegla osmo mesto. Na prvem mestu je Enotnost II., kar pa po našem mnenju ni pravilno, njim so se štele točke iz predtekmovanja in ne iz finalnega, kar bi bilo vsekakor pravilnejše. Tudi z nekaterimi ostalimi društvami so naredili isto.

Po finalnem tekmovanju v Ljubljani je zastopnik AZS obljubil, da bo prihodnje leto v mesecu maju nastopila v Novem mestu delavska atletska reprezentanca iz Trsta, povratni dvoboj pa je bil predviden v mesecu septembra. Tako čakajo naše atlete prihodnje leto važna in težka srečanja, za katera se bo treba preko zime temeljito pripraviti. Narejen je že program dela za celo zimo in tako ne bomo prekinili z delom. Naša oblast, ki ima veliko razumevanje za razvoj športa, pa nam mora pomagati, da bomo čimprej našli in zgradili pravilno športno igrišče, kajti brez tega ni mogoče računati na še večje uspehe v atletiki.

Glonar Jože

Objave

Odvetnik Dr. DUSAN SMODEJ je preisel odvetniško pisarno v Novem mestu iz hotela Metropol v hišo nasproti: Ljubljanska cesta 25, pritliče.

GLEDALISCE

Torek 7. nov. Goldoni: Lažnivec.
Cetrtek 9. nov. Goldoni: Lažnivec.

KAJ BOMO GLEDALI V NOVOMESKEM KINU?

Od 3. do 6. novembra nemško komedijo »Katica«.
Od 7. do 9. novembra sovjetski film »Zlati ključek«.
Od 10. do 13. novembra angleški film »Sarabanda«.

KONCERT

Sreda 8. nov. koncert solistov Slovenske filharmonije.

V soboto, 11. nov. 1950. bo ob 19. uri
OBCNI ZBOR

SKUD »DUSAN JEREŠ«, NOVO MESTO
v dvorani Sindikalnega doma

RODITELJSKI SESTANEK NA NIZI GIMNAZIJI V DOL. TOPLICAH

Delovno učiteljstvo Bele Krajine se pripravlja na otvoritev Izobraževalnih tečajev za našo mladino in tudi za starejše tovarisce in tovarische, ki se žele v tečajih naučiti vsega tistega, kar jim vojni in predvojni čas ni nudi. Za kulturno prosvetni dvig Bele Krajine se po vseh večjih krajih Bele Krajine, zlasti pa v krajih, kjer delujejo novoustanovljene nižje gimnazije, pravkar zbirajo v Izobraževalne tečaje kmečki sinovi in hčere, ki vedo, da bodo le z znanjem zmožni premagovati težave vsakdanjega življenja. Pišejo nam, da bodo tečaji pričeli s svojim delom v prvih dneh novembra in sicer v Semču, Suhorju, Metliki, Crnomlju, Podzemljiju, Gradcu, Adlešičih in na Vinici, pa tudi po drugih manjših krajih. Pozdravljamo streljenje naše mladine po izpopolnitvi znanja in ji želimo v Izobraževalnih tečajih mnogo uspeha.

—c.

RODITELJSKI SESTANEK NA NIZI
GIMNAZIJI V DOL. TOPLICAH

S šolskim letom 1950/51 je bila dosedanja sedemletna šola preosnovana v drž. nižjo gimnazijo, katero obiskuje 122 dijakov. V to gimnazijo so vključeni dijaki iz